

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Загальна лікарська підготовка №2 (Акушерство)**

Спеціальність: **221 «Стоматологія»**
Освітньо-професійна програма: **Стоматологія**
Код компонента в освітній програмі: **ВК52**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **4**
Семестр(и): **VII (осінній) або VIII (весняний)**
Тип освітнього компонента: **Вибірковий**
Навчальний рік: **2027-2028**

Обсяг: **1 кредит ECTS (30 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **ОК 2-4, 6-8, 10-11, 13-16, 18-20; ВК 7, 22, 28, 30-32**

Кафедра/підрозділ: **кафедра акушерства та гінекології №1, КНП ХОР «ОКПЦ», вул. Зброярська, 4; Регіональний центр клінічної медицини, пл. Конституції, 21**
Керівник освітнього компонента: **зав. каф. професор Щербина Микола Олександрович**
email: mo.shcherbyna@knmu.edu.ua
Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5044>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«Загальна лікарська підготовка №4 (Акушерство)» є клінічною дисципліною, під час вивчення якої відбувається засвоєння студентами базових теоретичних знань і практичних навичок з питань фізіологічного та ускладненого перебігу вагітності, пологів та післяпологового періоду, невідкладних акушерсько-гінекологічних ускладнень, перинатальної медицини та деонтологічних, етичних та правових аспектів акушерсько-гінекологічної допомоги. Мета інтеграції акушерства в підготовку стоматологів – забезпечити міждисциплінарну клінічну обізнаність, необхідну для безпечного ведення пацієнтів у різних фізіологічних станах, зокрема під час вагітності. Вагітність як системний стан змінює фармакокінетику, імунний статус, згортання крові, що впливає на стоматологічне лікування. Стоматолог повинен розпізнавати ознаки преєклампсії, анемії, гестаційного діабету, щоб уникнути ризиків під час втручання.

МЕТА КУРСУ: сформувані у студентів стоматологічного факультету системне уявлення про фізіологічні та патологічні процеси вагітності, пологів і післяпологового періоду, а також про особливості надання медичної допомоги вагітним жінкам, породіллям і новонародженим. Забезпечити міждисциплінарну інтеграцію знань з акушерства у контексті стоматологічної практики – зокрема, щодо змін у стані ротової порожнини під час вагітності, принципів безпечного стоматологічного втручання, фармакотерапії та комунікації з пацієнтками у перинатальному періоді.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнтку акушерсько-гінекологічного профілю і аналізувати клінічні дані.
2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів та вміння інтерпретувати клінічні та лабораторні дані, що мають значення для оцінки стану вагітної пацієнтки перед стоматологічним лікуванням.
3. Розуміння основ фізіології вагітності, пологів і післяпологового періоду, включаючи зміни в організмі жінки, що можуть впливати на стоматологічне здоров'я.
4. Здатність розпізнавати ознаки ускладнень вагітності та акушерських невідкладних станів, які можуть мати значення при плануванні стоматологічного втручання.
5. Вміння аналізувати особливості фармакотерапії у вагітних, з урахуванням безпечного застосування стоматологічних препаратів та анестезії.

6. Здатність до встановлення попереднього діагнозу акушерських ускладнень та вміння застосовувати принципи міждисциплінарної комунікації, зокрема при направленні пацієнтки до акушера-гінеколога або узгодженні лікування.
7. Здатність формулювати рекомендації щодо догляду за ротовою порожниною під час вагітності, враховуючи фізіологічні зміни, ризики та профілактику.
8. Здатність до діагностування невідкладних станів у пацієнток акушерсько-гінекологічного профілю.
9. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги пацієнткам акушерсько-гінекологічного профілю.
10. Дотримання етичних та деонтологічних принципів при роботі з пацієнтками акушерсько-гінекологічного профілю.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (4 год.):

1. Фізіологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.
2. Патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Перелік тем практичних занять (12 год.):

1. Фізіологія вагітності, пологів та післяпологового періоду. Акушерська термінологія. Методи обстеження вагітних. Перинатальна медицина.
2. Патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.
3. Невідкладні стани в акушерстві. Надання допомоги вагітним, роділлям та породіллям з травмами, що виникли внаслідок бойових дій.

Перелік тем самостійної роботи здобувача (14 год.):

1. Підготовка до практичних занять та лекцій.
2. Курація вагітних, роділь та породіль.
3. Індивідуальна СРЗ.

Консультації: онлайн, за розкладом кафедри.

Методи навчання: розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеофільми, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu>). Оцінка за практичне заняття становить від 2 до 5 балів. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf). Середнє арифметичне ПНД дорівнює загальній навчальній діяльності (ЗНД). Бали за ЗНД розраховуються як середнє арифметичне оцінок за весь семестр вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 2, автоматично в рамках функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 2 (додаток 2) від 120 до 200 балів та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Індивідуальні завдання здобувача (ІЗЗ) оцінюються від 1 до 10 балів. ІЗЗ сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем освіти теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань. Видами індивідуальної науково-дослідницької роботи здобувачів освіти є підготовка доповідей та презентацій відповідно до тематичного плану модулю, а також участь у роботі наукового студентського гуртка з акушерства та гінекології з підготовкою тез, усних та стендових доповідей на наукові та науково-практичні конференції. Терміни отримання, виконання і захисту індивідуальних завдань визначаються графіком, що розробляється кафедрою на кожний семестр. ІЗЗ виконується здобувачем освіти самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника. Допускаються випадки виконання ІЗЗ комплексної тематики кількома студентами.

Підсумковий контроль – залік. Умовою отримання заліку є наявність від 120 до 200 балів ЗНД.

Оцінка з дисципліни (ОД). ОД = ЗНД.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати всі форми контролю.

Відвідування занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять у симуляційному центрі є білий медичний халат. Крім того під час роботи в лікарні здобувач повинен мати із собою медичну шапочку, змінне взуття, маску, хірургічний костюм. У разі запізнення більше ніж на 5 хвилин, здобувач може бути не допущений до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача. Не допускаються списування, підказки, використання різного роду програмних засобів під час відповіді та виконання індивідуального завдання.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона;
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото;
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle;

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базові

1. Акушерство і гінекологія : у 2 кн. : підручник. Кн. 1. Акушерство / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. ; за ред. В.І. Грищенка, М.О. Щербини. – 3-є вид., випр. – К. : ВСВ «Медицина», 2022. – 424 с.
2. Акушерство і гінекологія : у 2 кн. : підручник. Кн. 2. Гінекологія / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. ; за ред. В.І. Грищенка, М.О. Щербини. – 2-є вид., випр. – К. : ВСВ «Медицина», 2022. – 376 с. + 8 с. кольор. вкл.
3. Симуляційна медицина: Досвід. Здобуття. Перспективи (Практичний порадник) / Запорожан В.М., Тарабрін О.О.; 2-е вид., перероб. і доп. – Львів: Видавництво «Новий Світ - 2000» 2021. – 272 с.
4. Основи перинатальної медицини / М.О. Щербина, О.О. Кузьміна // Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів - медичних університетів, інститутів і академій, Київ, ВСВ «Медицина», 2017 – 152 с.
5. Генітальний ендометріоз : навчальний посібник / М. О. Щербина, Л. В. Потапова ; Міністерство охорони здоров'я України, Харківський національний медичний університет. – Харків : ХНМУ, 2020. – 40 с.
6. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: 23-є видання: у 3 томах. Том 3 / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В.Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона, ВСВ «Медицина», 2021 р.

7. Клінічне акушерство та гінекологія: 4-е видання / Браян А. Магован, Філіп Оуен, Ендрю Томсон, ВСВ «Медицина», 2021 р.
8. Акушерство та гінекологія за Неттером : пер. 4-го вид. / Роджер П. Сміт ; наук. ред. укр. вид. Микола Щербина. – К. : ВСВ «Медицина», 2025. – Х, 733 с.

Допоміжні

1. Діючі «Клінічні протоколи» затверджені наказом МОЗ України з акушерства і гінекології.
2. Протоколи для вагітних високого ризику : за ред. Дж. Т. Квінас, Д. Хоббінс, К. Спонг / McMillan Children Foundation / Helping Children Around the World
3. Антенатальний догляд: настанова NICE–2021
4. Акушерство : підручник / В.І. Пирогова [та ін.]. – Вінниця : Нова Книга, 2021. – 466 с.
5. Гінекологія : підручник / В.І. Пирогова, О.В. Булашенко [та ін.]. – Вінниця : Нова Книга, 2021. – 400 с.
6. Obstetrics by Ten Teachers: by Ten Teachers 21st Edition. – 2024
7. Gynaecology by Ten Teachers: by Ten Teachers 21st Edition. – 2024

**Зав. кафедри акушерства та гінекології №1,
д. мед. н., професор**

М.О. ЩЕРБИНА